

NARODOWY INSTYTUT
POLSKIEGO DZIEDZICTWA
KULTUROWEGO ZA GRANICĄ

POLONIKA

SZKOŁA PODSTAWOWA

przedmiot
język polski

Scenariusz z wykorzystaniem
nowych mediów i metod
aktywizujących (90 min)

Jak zasłużyć sobie na pomnik? Analiza i interpretacja trzech pomników Adama Mickiewicza

OPRACOWAŁA

Małgorzata Bazan

Cele lekcji:

Uczeń/uczennica:

- poznaje i utrwała wiadomości na temat życia i twórczości Adama Mickiewicza,
- poznaje trzy zagraniczne pomniki przedstawiające pisarza,
- rozumie, za jakie zasługi stawia się ludziom pomniki,
- wie, z jakimi miastami i państwami był związany Mickiewicz,
- potrafi zaprojektować pomnik Adama Mickiewicza, biorąc pod uwagę typ pomnika, aspekt przestrzenny i finansowy.

Metody:

- praca w grupach z kartami pracy,
- metoda oglądowa,
- prezentacja multimedialna,
- projektowanie.

Środki dydaktyczne:

- karty pracy dla grup (w załączniku),
- komputer z dostępem do Internetu,
- prezentacja multimedialna (w załączniku).

Powiązanie z podstawą programową:

Język polski:

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 8) rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych;
- 11) odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia;
- 12) dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, drama, spektakl teatralny).

IV. Samokształcenie. Uczeń:

- 2) doskonalą różne formy zapisywania pozyskanych informacji;
- 3) korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje;
- 4) zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz on-line);
- 5) korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych, oraz słownika terminów literackich;
- 7) rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji.

Przygotowanie do lekcji:

Uczniowie i uczennice przed lekcją zapoznają się z biogramem Adama Mickiewicza.

Przebieg lekcji:

1. Nauczyciel/nauczycielka podaje źródłosłów słowa „pomnik”, akcentując w nim znaczenie pamięci. Zauważa, że zadaniem pomnika jest upamiętnienie jakiejś osoby, wydarzenia, itd.
2. Praca w grupach. Nauczyciel/nauczycielka dzieli klasę na 3 grupy. Każdej wręcza zdjęcie jednego z pomników Adama Mickiewicza (Załącznik nr 1). Zadanie polega na podzieleniu kolumny na 20 równych części (kreskami poziomymi) i wpisanie obok kresek wszystkich skojarzeń, jakie nasuwają się w związku z poetą. Uczniowie i uczennice mogą, a nawet powinni, skorzystać z wiedzy na temat życia i twórczości Mickiewicza (biogramy czytali w domach). Skojarzenia mogą dotyczyć dzieł, podróży, zasług, pracy, itd.
3. Po wyznaczonym czasie uczniowie i uczennice odczytują swoje notatki, zapisują je na tablicy, grupując, np.: artefakty Mickiewicza, działalność polityczna, podróżnik, prekursor romantyzmu, itp. Nauczyciel/nauczycielka zwraca uwagę, jak szeroki zakres działalności Mickiewicza trzeba wziąć pod uwagę, by rzetelnie ocenić tę postać.
4. Nauczyciel/nauczycielka wyświetla mapę Europy i Azji (może być to mapa na stronie: Google) i razem z całą klasą zaznacza na niej miejsca, w których był i działał Mickiewicz (oczywiście chodzi tu o te najbardziej znane miejsca, np.: Zaosie, Wilno, Kowno, Krym, Drezno, Paryż, Stambuł. Nauczyciel/nauczycielka tak kieruje rozmową, by uczniowie i uczennice zauważyli, że Mickiewicz był reprezentantem Polski w świecie, że poza granicami tworzył kulturę, brał udział w życiu kulturalnym.
5. Praca w grupach. Nauczyciel/nauczycielka dzieli zespół na czteroosobowe grupy. Zanim jednak wytłumaczy zadanie, pokazuje różne typy pomników (Załącznik – PDF) i krótko je omawia. Następnie prosi, aby każda grupa zaprojektowała własny pomnik Adama Mickiewicza, pomnik, który mógłby stanąć w ich miejscowości. Uczniowie i uczennice muszą wziąć pod uwagę:
  - typ pomnika (wraz z uzasadnieniem wyboru),
  - miejsce, gdzie ma stanąć (tu należy wziąć pod uwagę zagospodarowanie przestrzenne miejscowości),
  - sposób finansowania pomnika.Pomniki dzieci rysują na dużych kartkach papieru (lub, jeżeli grupa jest szczególnie uzdolniona, mogą wykonać rzeźbę w dowolnej technice i z dowolnych materiałów, które otrzymają od nauczyciela/nauczycielki albo przyniosą z domów).
6. Po wykonaniu zadania grupy omawiają swoje prace. Końcowym etapem lekcji może być stworzenie wystawy w sali lekcyjnej lub na korytarzu szkolnym.

Zadanie domowe:

Znajdź dwa ciekawe poloniki związane z Adamem Mickiewiczem.

Proponowana bibliografia:

STRONY INTERNETOWE:

1. Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA
<http://polonika.pl/abc-dziedzictwa>
2. Falkowski M., *Zbaraż – pomnik Adama Mickiewicza*
<https://dzieje.pl/ochrona-zabytkow/zbaraz> [dostęp dn. 05.03.2019]
3. Pieńkos A., *Karlove Vary, Pomnik Adama Mickiewicza*
<http://www.polonika.gov.pl/pages/pl/polonik.php?id=182&name=karlove-vary-pomnik-adama-mickiewicza> [dostęp dn. 05.03.2019]
4. Pieńkos A., *Montmorency, Nagrobek Adama Mickiewicza i jego rodziny*
<http://www.polonika.gov.pl/pages/pl/polonik.php?id=39&name=montmorency-nagrobek-adama-mickiewicza-i-jego-rodz> [dostęp dn. 05.03.2019]
5. Pisarzewski Ł., *Paryż, Pomnik Adama Mickiewicza*
<http://www.polonika.gov.pl/pages/pl/polonik.php?id=25&name=paryz-pomnik-adama-mickiewicza> [dostęp dn. 05.03.2019]

PUBLIKACJE:

6. *Pomnik Mickiewicza w Paryżu. Podniosła uroczystość odsłonięcia pomnika. Manifestacja przyjaźni polsko-francuskiej. Francja oddaje hołd genjuszowi z Polski.* Ilustrowana Republika, nr. 116, Rok VII, Łódź 29 kwietnia 1929.
<http://bc.wimbp.lodz.pl/Content/24396/IlustrowanaRepublika1929kwIIINr116.pdf> [dostęp dn. 05.03.2019]
7. Biernat A., Kłosowicz B., *Na obcej ziemi. Polskie groby na cmentarzach paryskich i w Montmorency*, Paris 2011, s. 188, 190, 210-211.
8. Ćwik W., *Kult pamięci Adama Mickiewicza w Karlowych Warach*, Czerniowce 1894. Nakł. autora: O. Homolka, Břetislav Werner, Plzeň 1974, s. 14-15.
9. Pieńkos A., *Nie tylko Mickiewicz. Romantyczna eschatologia Auguste'a Préalta* [w:] *Epoka Chopina. Kultura romantyczna we Francji i w Polsce*, red. A. Pieńkos i A. Rosales Rodriguez, Warszawa 2013, s. 117-122.

Załącznik nr 1

Pomnik Adama Mickiewicza w Paryżu (Francja)

autor: Émile Antoine Bourdelle

projekt: 1909, realizacja: 1928

materiał: odlew brązowy i granit

Źródło foto: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Pomnik_Adama_Mickiewicza_w_Pary%C5%BCu#/media/File:Monument_Mickiewicz_\(Paris\)_b.jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Pomnik_Adama_Mickiewicza_w_Pary%C5%BCu#/media/File:Monument_Mickiewicz_(Paris)_b.jpg) [dostęp dn. 05.03.2019]

Załącznik nr 1

Pomnik Adama Mickiewicza w Karlove Vary (Czechy)

autor oryginału: Tadeusz Barącz oraz Jan Cingroš z Pilzna; odnowienie: Břetislava Wernera

data powstania: 1897; odnowiony: 1947

materiał: odlew brązowy i granit

Źródło foto: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e6/Karlovy_Vary_socha_Adama_Mickiewicze_listopad_2018_%281%29.jpg [dostęp dn. 05.03.2019]

Załącznik nr 1

Pomnik Adama Mickiewicza w Wilnie (Litwa)

projektant: Gediminas Jokūbonis

data powstania: 1984

materiał: granit

Źródło foto: https://pl.wikipedia.org/wiki/Pomnik_Adama_Mickiewicza_w_Wilnie#/media/File:Mickeviciaus-paminklas.jpg [dostęp dn. 05.03.2019]

